

て oblik

Još jedan spojni oblik glagola sličan いる obliku. Gledajući tvorbu, nastaje iz いる oblika baš kao i prošlost. Za dobivanje prošlosti, dodavali smo nastavak ~た, za ovaj ćemo oblik dodati nastavak ~て. Ovo će uzrokovati identične promjene na ごだん i nepravilnim glagolima, tako da tvorbu て oblika dobivamo gratis ako smo dobro naučili prošlost - samo ne završava samoglasnikom *a* nego *e*!

Imperativ

Kad glagol u て obliku završava rečenicu, tumači se kao jednostavni imperativ. Ovakav govor je kolokvijalan i nije pristojan prema nepoznatim ljudima, a češće ga koriste žene. Dodavanjem pristojnog glagola ください, ovaj se imperativ ublažava u zamolbu (koja je većinom retorička i zapravo se još uvijek radi o blagoj naredbi) i u takvom obliku može se pristojno koristiti prema nepoznatim ljudima i u formalnim situacijama.

りんごを たべて。 *Pojedi jabuku.*
りんごを たべて ください。 *Molim te, pojedi jabuku.*

Sastavni veznik

Glagolima u て obliku možemo više rečenica povezati u uzročno-posljedični i/ili vremenski slijed. Ova uzastopnost je vrlo bitna za razumijevanje. U hrvatskom jeziku, tako spojene rečenice odgovaraju nezavisno složenim sastavnim rečenicama (*i*, *pa*).

くつを はいた。いえを でした。 *Obukao sam cipele. Izišao sam iz kuće.*
くつを はいて、いえを でした。 *Obukao sam cipele i izišao iz kuće.*
おなかが すいた。りんごを たべた。 *Ogladnio sam. Pojeo sam jabuku.*
おなかが すいて、りんごを たべた。 *Ogladnio sam pa sam pojeo jabuku.*

Trenutno stanje s pomoćnim glagolom いる

Kako već znamo, いる je glagol stanja koji koristimo kao *biti*, *postojati* za živa bića. Kao pomoćni glagol uz て oblik, mijenja značenje glavnog glagola tako da opisuje trenutno stanje stvari:

そらを みる。 *Gledati nebo. / Gledat ću nebo.*
そらを みている。 *Gledam nebo. (upravo sad)*

Budući je vrijeme u japanskom klizno u odnosu na glavni glagol, moguće je reći i

そらを みていた。 *Gledao sam nebo. (upravo onda u prošlosti)*

što se razlikuje od dosad nam poznatog

そらを みた。 *Vidio sam nebo.*

Zbog osnovne ideje iza ovog oblika (opis trenutnog stanja), negiramo li glagol いる, možemo značenje protumačiti na dva načina:

(まだ)そらを みていない。 *Upravo ne gledam nebo. ili (još uvijek) Nisam pogledao nebo.*

U praksi je vrlo čest slučaj da se dio u zagradama implicira. Tako je uobičajena razmjena sljedećeg formata:

ひるごはんは (もう) たべたか? *Jesi li (već) ručao?*
いえ、 (まだ) たべていない。 *Ne, nisam (još).*

Dopustimo li tome da "otkliže" u prošlost, dobit ćemo situaciju koja je iz perspektive hrvatskog jezika komplicirana, ali u japanskom ostaje jednostavna ako zapamtimo da て + いる izriče trenutno stanje (u kojem god trenutku ono bilo).

そのときは まだ、 ひるごはんを たべていなかった。 *U tom trenutku još nisam bio ručao.*

Vježba

Recite sljedeće rečenice na japanskom. U zagradama se nalaze glagoli koje smo rjeđe spominjali, a koji bi vam mogli u tome pomoći.

1. Očisti svoju sobu. (そうじする)
2. Molim te iznesi smeće. (だす)
3. Jutros sam ustao, pojeo doručak i otišao u dućan. (おきる)
4. Molim te očisti sobu i iznesi smeće.
5. Spavao sam.
6. Još nisam iznio smeće.
7. Igram se s mačkom. (あそぶ)
8. Pričam s prijateljima.
9. Još to nisam ispričao prijateljima.
10. Suzuki tada još nije bio oženjen. (けっこんする)